

Богатство сигналистичке креације

Структура умјетничког текста варира од аутора до аутора. Иако у њој лексика представља главну окосницу у смислу остварења семантичких супстрата, њени корелацијски односи наспрам поетског текста диктирани су моћи оног ко твори текст. Важну улогу у томе игра и сензибилитет ствараоца, његов маштовни радијус. Једном ријечју, све оно што је на фону трагања – у смисловном, фоничном и сваком другом погледу, има свој препознатљиви знак у матрици креације.

Поетски текст је занимљив и по томе што се користи симболом који дјелује и ван поља текстовне фиксације. Субјект је основни постулат у творењу креације. Он одабира не само језик него и поступак у стваралачкој сфери.

Сигнализам укида многе од важећих креацијских норми, а све са циљем да иновативно у чину креације буде преовлађујуће. У сигналистичкој поезији перцепције ријечи је друкчија од оне класичног типа. И у вантекстовном комплексу могуће је постојање садржаја и његових значењских рефлекса. Тиме не потиरे текст, него се шири његова асоцијативна лепеза и изналазе нови метрички обрасци који одговарају таквој врсти богаћења креације. Та вантекстуална страна пјесме (узимамо њу као модел) постаје активна у сфери исказног медија. Тако и у неколико ријечи, ако им се мијења мјесто у композицији пјесме могу унутра свога тока да произведу мноштво асоцијацијских координата које формирају одређену смисловну цјелину. Ни тон ни мисао не могу да егзистирају без корелативности њихових структура, а у сигналистичкој поезији управо срastaју један с другим, добивши тако пунозначну умјетничку својственост.

Онеобичавање појмовних структура

Када је у питању креативан чин, нема одјелитости. Питање је само у којој су мјери култивисани односи између тона и мисли. Шта се са њима хтјело и какав су учинак остварили. Сигнализам на том плану користи многе изборе. У првом реду оне који стреме онеобичавању појмовних и других структура. Ријечи се не морају стављати у еквивалентан положај са класичном стиховном формом. Од такве се форме бјежи као од сваког истрошеног модела. Било да је ријеч о ритмичкој, фонолошкој или некој другој одлици. Знамо да су ријечи, бар када се ради о поезији, по своме склопу међузависне, али оне не смију бити роб било каквог клишеа. Сигнализам је раскинуо са тим ропством. Он не тежи за објашњењем ријечи. Приклања се игри ријечи као семантичком извору, не запостављајући при томе ни пароксизме, будући да они чине дух мобилним и сазнајним. Јер, ако је све у конфликту, онда је нужно тражити зашто је то тако. Објашњавајући суштину поезије, Хајдегер луцидно уочава да постоји присност између раздвојености и спајања, у свему.

Поезија себе доводи у везу са вишим захтјевом, па отуда мора имати слух и за противрјечја субјекта. Тамо, у вишој сфери, апстрактној, његов је свијет. Језиком модерне осјећајности сигнализам објелодањује све оно што је спорно и парадигматично, разарајуће и узнијето у човјековом бићу. Казано филозофским рјечником, то бисмо именовали *бивствујућим фактором*.

У сигналистичкој поезији наилазимо на бројна варирања ритмичких, интонационих, смисловних и других система. На вишезначне појмовне дешифризације, које резултирају модерним креацијским амбиваленцијама, свеобухватно и авангардно моделованим у Тодоровићевим епистоларним дјелима „Текстуму“ и „Поново узјахујем Росинанта“.

Иако сигналистичку поезију не везујемо за нешто што бисмо звали мјером, она се свога мјерног начела не може лишити, из простог разлога што је на трагу дубоке човјекове интима. Сабрано опажање је мјера, да не говоримо о самом чину његове трансформације у стих. Другим ријечима казано, доживљај је мјера унутрашњег свијета. Не ради се ту о квантуму мисли колико о мјери суштине. Модеран свијет тражи модерни креацијску основу, без калуца и овештале фразе. Смиону у визијском смислу, виталну у језичкој комбинацији, темељну у спознајној сфери. Кад се здруже све те особености, онда је јасно зашто сигнализам пружа ствараоцу неслућене енергетске потенцијале. Он без зазора улази у свијет, не дајући лампама спознаје да згасну. Стално их пали, ширећи своје свјетлосне снопове

